

Als abonnee heeft u onbeperkt toegang tot alle journalistiek op trouw.nl.

ABONNEREN
vanaf 1,90 per week**Trouw**

IJsselbiënnale

Een confronterende IJsselbiënnale vol kunst bij hoogwater

2084, Hattem, door Edwin Zwakman. Een verwijzing naar het duistere 1984 van Orwell, en de toekomst waarin het pittoreske Hattem als gevolg van de klimaatverandering misschien wel een heel ander uiterlijk zal hebben. Beeld Gerlinde Schrijver

Voor de IJsselbiënnale maken kunstenaars nieuwe werken speciaal voor de oevers van de IJssel, van Doesburg tot Zalk. De thema's zijn dit jaar 'tijd' en klimaatverandering. Dat is opeens wel érg actueel.

Joke de Wolf 19 juli 2021, 17:36

In een populierenbosje naast de dijk staat een bouwsel. Het is een kunstwerk, een stellage van onbewerkt hout waar je op en in kunt,

Voorpagina

Editie

Best gelezen

Zoeken

Rubrieken

Miyachi liet zich inspireren door de bouw van het menselijk oor, en bouwde het op een voor mensen toegankelijke schaal schematisch na in onbewerkt hout. Bezoekers kunnen een toren beklimmen om zo, van tussen de bomen, te kijken én te luisteren.

Voor deze tweede editie van de IJsselbiënnale zijn maar liefst 27 kunstwerken langs de hele meanderende IJssel neergezet. Sommige direct aan het water, andere net aan de andere kant van de rivierdijk, zoals het werk van Miyachi. Het is een vriendelijk concept, passend bij de rust die deze rivier normaal gesproken kenmerkt: alle kunst is ook zonder toegangkaart te bezoeken.

Door het informatieboekje en de plattegrond te kopen, verkrijgbaar in Zwolle, Deventer en Zutphen, kunnen bezoekers alsnog een financiële bijdrage leveren. De hele route is ingericht op fietsers. De meeste kunstwerken liggen een stukje van de doorgaande weg, soms moet je met het pontje de rivier over. Omdat je niet weet wat je zoekt, kan het spotten van het kunstwerk soms nog best lastig zijn – een QR-code met de exacte locatie in het programmaboekje zou geen overbodige luxe zijn. Gelukkig wordt het zoeken meestal wel beloond.

Een bunker verscholen in het bos

De meeste kunstwerken leggen een direct verband met de natuur of cultuur er omheen. Zo staat er bij het pontje bij Hattem een schaalmodel van een eigenaardig schip: twee binnenvaartschepen vormen de basis voor vier galerijflats. 2084, *Hattem* noemde kunstenaar Edwin Zwakman het werk, een verwijzing naar het duistere 1984 van Orwell, en de toekomst waarin het pittoreske Hattem als gevolg van de klimaatverandering misschien wel een heel ander uiterlijk zal hebben.

Mill, van Henrique Oliveira Beeld Gerlinde Schrijver

Nog beter verschanst zit het kunstwerk van Birthe Leemeijer, dat je alleen als je het wéét vanaf de grote weg al kunt zien. Op het terrein van het idyllische Kasteel de Haere bij Olst staat verscholen in het bos een bunker, die ooit onderdeel uitmaakte van de zogeheten IJssellinie. Die verdedigingslinie moest Nederland na de Tweede Wereldoorlog beschermen tegen een mogelijke Russische invasie.

Door één van de buizen die de mensen in de bunker van schone lucht moest voorzien, komt nu het uitzicht van buiten naar binnen. Een camera draait langzaam rond, bovenaan een zendmast op het dak van de bunker. Het uitzicht komt als een projectie op de vloer van de bunker te staan. Waar komt de vijand deze keer vandaan? Er is nét een strookje rivier te zien.

Veel van de kunstwerken laten de bezoeker, of toeschouwer, op een andere manier nadenken over de plaats waar ze zijn. Zoals Leemeijer met de verstopte bunker, en Zwakman met de flats. Soms is de kunst ook intuïtiever, op een andere manier surrealistisch. Een ruïne van een molen bij Voorst lijkt bijvoorbeeld al te zijn overgenomen door

... de omgeving

Voorpagina

Editie

Best gelezen

Zoeken

Rubrieken

Hell are the others, door Alexander Lander Beeld Gerlinde Schrijver

Al vanaf het smalle weggetje lijkt er iets niet in orde. De enige nog half intacte houten deur is bedekt met een schubbig houten puist, die ook aan de andere kant van de deur is vastgeplakt. Door de andere gaten in het stenen geraamte van de molen lijkt een reusachtige worm zich genesteld te hebben, zo één die groter wordt als je even niet kijkt. De Braziliaanse kunstenaar Henrique Oliveira wil hiermee de oerkracht van de natuur laten zien, die kracht waarmee boomwortels beton en asfalt kunnen splijten.

Niet alle kunstwerken doen het even goed. Alexander Lander heeft bij Wijhe bijvoorbeeld een moderne hellepoort neergezet in de vorm van een onderdeel van een autowasstraat, met die enorme borstels. Maar zo zonder andere toevoeging blijft het voor de omstanders vooral een onderdeel van een autowasstraat.

De spiegelende plantenkas

Ook een spiegelende plantenkas met binnenin een suikerspinroze fictief landschap, aan de rand van Zutphen, heeft wat moeite te overtuigen. Vandalen hebben de voordeur van het huisje al vernield, dat maakt het nog lastiger te bedenken wat de bedoeling moet zijn

Voorpagina

Editie

Best gelezen

Zoeken

Rubrieken

Het meest actuele commentaar op de recente gebeurtenissen geeft het werk van Domas van Wijk op de Brummense Bandijk. Hij heeft er een krantenkiosk neergezet die al enkele crises overleefd lijkt te hebben. Het ding is van binnen gevuld met extreem zout water, dat ook de kranten die erin hangen aantast. Het gaat over de verzilting van de grond, maar ook over de moeite die sommige kranten hebben om hun hoofd boven water te houden. Maar die juist in tijden van crisis wél houvast kunnen bieden, en misschien ook, net als de kunst, een breder perspectief kunnen bieden op benarde situaties.

De IJsselbiënnale is nog tot 19 september te bezoeken. In Zutphen, Deventer en Zwolle zijn informatiepunten waar een plattegrond en een informatieboekje te krijgen is. Op ijsselbiennale.nl staat ook informatie over het hoge water – twee kunstwerken moesten al tijdelijk worden weggehaald.

Meer buitenkunst

Vanwege corona gingen vorig jaar veel kunstmanifestaties niet door, daarom is het dit jaar extra druk in de beeldentuinen en andere terreinen. Een selectie.

Into Nature: New Energy. De tweejaarlijkse kunstmanifestatie in Drenthe strijkt dit jaar neer in Emmen. Van 31 juli tot 24 oktober is er in en rond het Rensenpark en bij het Bargerveen kunst te zien van 17 internationaal bekende kunstenaars. Zie ook: intonature.net
Het kunstwerk Broken Circle/Spiral Hill, in een zandafgraving bij Emmen, is gelijktijdig te bezoeken, via brokencircle.nl

Noorderlicht Internationaal Fotofestival, The Makeable Mind. van 7 augustus tot 28 november, werk van zeventig kunstenaars op vijftien locaties in Groningen en Friesland. noorderlicht.com

Fotofestival Naarden, tot 29 augustus. Het thema is dit jaar 'The Art of Living', met foto's van het alledaagse leven, het onbekende leven, en het overleven. fotofestivalnaarden.nl

